

G. V. PLEHANOVILLE

23. VI. 02.

Hyvä G. V.! Suuri kivi putosi sydämeltäni, kun sain kirjeenne, joka hälvensi ajatukset „keskinäisestä eripuraisuudesta”. Mitä väistämättömämmältä viimeksi mainittu meistä tuntui, sitä raskaampia olivat sellaiset ajatukset, sillä puolueelle siitä olisi koitunut mitä ikävimpiä seurauksia...

Tavatessamme olen valmis keskustelemaan mielelläni kanssanne siitä, miten koko „juttu” Münchenissä alkoi¹⁵⁴, en tietenkään kaivellakseni vanhoja asioita, vaan saadakseni selville, mikä Teitä silloin loukkasi. Varmaankin tiedätte, ettei minulla ollut edes aikomusta loukata Teitä.

V. I. näytti minulle niin ikään kirjeenne, jossa puhutte artikkelista, t.s. siitä, että Teille annettaisiin mahdollisuus esittää kantanne ohjelmakirjoituksessanne. Minä puolestani olisin taipuvainen pitämään sellaista ratkaisua parhaana ja mielestäni jokaisella kanssatoimittajalla on ja on aina ollut mahdollisuus tuoda julki (jos kerran on todettu aivan välttämättömäksi tuoda julki) oma 25-%:nen erimielisyytensä (niin kuin jo teittekin asettaessanne kansallistamiskysymyksen hieman toisella tavalla samassa kirjoituksessa tai kysymyksen liberaaleista arvostelussa, joka julkaistiin „Zarjan” 2.—3. numerossa). Olen tietysti valmis pohtimaan nyt ja vieläkin kerran kanssanne muutoksia, joita toivoisitte kirjoitukseeni tehtävän, ja sitä varten lähetän Teille korjausvedoksen. Tehkää miten haluatte. „Zarja” olisi saatava *mitä pikimmin* valmiiksi, sillä neuvottelut ovat venyneet kauhean pitkiksi. Joka tapauksessa saatan suunnitelmanne heti sekä A. N:n että Julin tietoon.

Minulla ei ole vielä kirjoituksenne korjausvedosta enkä sen vuoksi voi vastata Marxia koskevaan kysymykseenne.

Sosialistivallankumouksellisen¹⁵⁵ kirjettä ei mielestäni kannattaisi julkaista: onhan heillä oma äänenkannattajansa, väitelkööt siinä (tämä on heillä selvää väittelyä). Olisi hyvä julkaista Rosa Luxemburgin Belgia-artikkeli, jos se vain voitaisiin tehdä nopeasti.

Puristan lujasti kättänne. *N. Lenin*

P. S. Matkustan lähipäivinä Saksaan tapaamaan äitiäni ja levähtämään¹⁵⁶. Hermoni ovat vallan „riekaleina”, tunnen itseni aivan sairaaksi. Toivottavasti kohtapuoliin tapaamme Lontoossa?

Lähetetty Lontoosta Geneveen

Julkaistu ensi kerran v. 1925

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*
